

Jer; 29:1-7.

Szaporodjatok, és ne fogyjatok! – így szól a prófétai útmutatás a néphez Jeremiás leveléből. A zsidó nép igen nehéz helyzetben van, mikor ezt a parancsot kapja. Emberileg úgy tűnik, hogy nem a legideálisabbak a körülmények e parancs végrehajtásához. Hisz ezek az emberek, akik olvassák e levelet, épphogy túl vannak egy vesztés háborún. Biztos, hogy lelkükben még nyomorítja őket a háborús sokk. Átélték minden borzalmat, amit a háború jelent. Az ostrom alatt éhezés és rettegés. Aztán bekövetkezett a rémálom, látták lángolni házaikat, elveszni vagyongájukat, meghalni szeretteiket, s elpusztulni templomukat. És akkor jött még a megaláztatás. A rabszj, az idegenek gúnyolódása, erőszakossága, könyörtelensége, mikor úgy hajtották el őket Kánaánból, mint a barmokat. Most pedig az ígélet földjétől távol, idegen és ellenséges népek között, szegénységben, reményvesztetten és a jövőt sötétben látva élnek. Szívük tele fájdalommal és gyűlölettel. Hiszen mi mást érezhet az, aki ilyen borzalmakon ment át? S ekkor jön a prófétától egy levél ezzel az útmutatással: Szaporodjatok! Hát hogyan van ez? Isten haragja olyan ítéletet hozott rájuk, hogy csaknem kipusztultak, s most, mikor a nemzethalál szélére értek jön egy parancs: Szaporodjatok. Mit jelentsen hát ez? Nézzük meg ezt egy kis részletesebben!

Először is beszél ez a parancs nekünk az Istenről. S elmondja nekünk, hogy ő a legszörnyűbb pillanatokban is, mikor mi csak az ő haragvó tekintetét meg ítéletes igazságát, és bűn feletti bosszúját látjuk, ő akkor is az irgalom és élet Istene pontosan ugyanúgy, mint a legszebb, legörömtelibb, legnapsütésesebb napokon. Isten e tekintetben sem változik. Az ő akarata volt az élet a teremtéskor is. Ő így áldotta meg az embereket: Szaporodjatok és sokasodjatok, töltsétek be a földet! Persze akkor még minden harmonikus volt; Isten és ember békében és szeretetben élt. De jött sajnos a bűn, és minden megváltozott. Az ember és Isten közötti rendet felborította az ember. S az emberek ugyan szaporodtak, de még jobban szaporodtak az emberek bűnei. Az emberek Istennel nem törődtek, egymással pedig kegyetlenül erőszakoskodtak. S eljött az idő, mikor Isten azt mondta: elég volt. S eljött a szörnyű ítélet, az özönvíz, mely elmosta a totálisan megromlott nemzedéket. S az özönvíz borzalmában, mikor emberek és állatok hulláitól volt bűzös és fertőző a víz, megmutatkozott, hogy egy valami mégsem változott meg; az Isten akarata. E szent akaratot nem változtathatta meg a bűn. És Isten, mikor az özönvíz viharai után újra kisüt a nap, szivárványívét helyez a égre, s azt mondja a maroknyi embercsapatnak: Szaporodjatok! Mert Isten akarata továbbra is az élet. Isten életszeretetének és irgalmának tanúsága éppúgy Noé családjának megtartott élete, mint az égre helyezett szivárvány, majd Isten felcsendülő parancsszava: Szaporodjatok!

Aztán Isten kiválasztott magának egy kis családot. De e kis család pár évszázad alatt egy népé szaporodott. S mikor e nép – bár Isten jóságának sok-sok jelét megtapasztalta, mégis – elhagyta az Isten útját, és a bűnt kezdte el szaporítani, akkor jött az előbb már említett háborús szörnyűség és a fogság. S mikor mindezen átment a nép, ismét felcsendül Isten változatlan parancsa: Szaporodjatok! Ugyanis Isten akarata továbbra is megmásíthatatlanul az élet. Mert nekünk egy ilyen életpárti Istenünk van. Ezért óvott már eleve is minket a bűntől, mert ő tudta, hogy aki bűnt követ el, annak meg kell halnia. De Isten akarata nem a halál, hanem az élet. Ő a bűnösnek sem a halálát akarja, hanem hogy megtérjen a bűnös és éljen – ahogy a fogság prófétája, Ezékiel mondja. Isten akarata az élet. A bűn következménye a halál, s a bűnössé lett ember aggodalma, hogy mi lenne, ha nem halnának meg az emberek? Mi lenne, ha több gyerek születne? Mi lesz, ha túlnépesedik a föld? Hogy élünk meg, ha lesz még egy gyerekünk?... A bűnös ember fél az élettől. A bűnös ember a problémát látja az életben, és gyakran a probléma megoldását a halálban, a gyilkosságban, olykor az öngyilkosságban. De Isten másként gondolkodik. Más az ő gondolata. Az Ő akarata az élet, s ez nem változik. Ő azt mondja: Szaporodjatok!

A zsidóság ott a fogság nyomorúságában meghallotta ezt a parancsot, s a maroknyi fogolycsapat a rossz körülmények ellenére jócskán megszorodva térhetett hetven év elteltével haza. Ezsdrás könyvéből tudjuk, hogy sokaknak több száz, némelyeknek pedig több ezer leszármazottja tért haza. Meg is van ez a nép mind a mai napig, mert ők megfogadták Isten „Szaporodjatok” parancsát, s élnek. Számunkra azonban izgalmasabb kérdés, hogy mi van velünk? Gondoljunk el ezen is, mert Istennek ez az igéje nem csak az Istenről beszél, hanem rólunk is. Tükröt tart elénk, és feladatot ad nekünk.

Ha nemzetünkre gondolunk a legutóbbi népszámlálás tükrében, akkor azt kell látnunk, hogy pocsékul teljesített népünk az utóbbi tíz esztendőben is. Tíz év alatt 200.000-rel lettünk kevesebben. Ez nem éppen Isten akaratának a betöltése. Ha meg azt is hozzátesszük, hogy e fogyás annak az eredménye, hogy évenként 40.000 magzatot ölnek meg, akkor sajnos kimondhatjuk, Népünk egészségében sajnos nem buzgólkodik azon, hogy engedelmeskedjen Isten életparancsának, s ez nem sok jót ígér a jövőre.

Persze a születésszám nem minden. Fel szokták tenni a kérdést, hogy akkor azok a népek kedvesek Isten előtt, akik nyakló nélkül nyolcat-tízet szülnék. A válasz az, hogy nem föltétlen. Hiszen a szaporodásnak nem az az Isten szerinti célja, hogy sokan legyünk a földön, majd később a földben, a temetőben, hanem az, hogy sokan legyünk a mennyben. Ezért ha csak sok gyereket szülnék, de nem nevelik őket a teremtő Isten megismerésére, akaratának keresésére és betöltésére, azaz a felelősségre, együttérzésre, tisztességre, becsületre, végső soron a szeretetre, akkor csak a bűnt szaporítják az emberek, s pont az ilyen helyzetek vége Isten ítélete, ahogy az özönvíznél, a kánaáni népek kiirtásánál vagy éppen Jeruzsálem pusztulásánál láthattuk. A szaporodási parancs tehát igazából Isten népének szól, mert az ő népéből, a már a földön is hozzá tartozó emberekből kerül ki majd az üdvözülők sokasága. Nézzük meg tehát, hogy Isten népe, az egyház hogyan teljesít Magyarországon e tekintetben!

Ha a népszámlálási adatokat vesszük figyelembe, akkor azt kell mondanunk illő önkritikával, hogy pocsékul. Sokkal rosszabbak az egyházak mutatói, mint az ország adatai. A magukat reformátusnak vallók tíz év alatt nem két százalékkal, hanem 30 %-kal fogytak. Ez mindenképpen imádságos gondolkodásra kell, hogy indítson bennünket.

Ugyanakkor viszont nem elég csak a számokat nézni. Hasznos a valóságot is. Látni kell ugyan azt, hogy tíz év alatt haltak meg kedves testvéreink, akik életükben valamennyiünk számára példaadóan élték meg hitüket. S bár gyászoljuk őket, és fáj a hiányuk, de ők az isteni elszámolásban nem veszteségek, hiszen ők a mennyországban élnek. Ugyanakkor nézni kell azt is, hogy a református családokban, családjainkban megszületnek-e a szaporodást jelentő harmadik, negyedik, esetleg többedik gyermekek? Szülőként vállaljuk-e őket? Nagyszülőként bátorítjuk-e világra jöttüket? Nem mindegy, hogy nagyszülőként összeveszek a gyerekekkel, mikor újabb gyereket vállal (sajnos ilyen is előfordul), vagy biztosítom lehetőségem szerinti támogatásomról. S el kell azon is gondolkodni, hogy a megszületett gyermekeink felcseperedve minek fogják magukat vallani? Vajon úgy neveljük őket, hogy Krisztus népének élő tagjai legyenek, vagy csak valami langymeleg, ha épp kedvem szottyan vallásoskodók lesznek, akiknek mindig lesz valami bajuk a közösséggel, vagy éppen hitetlen tagadók, esetleg harcos ateisták válnak majd belőlük? Hogyan neveled, hogyan neveltél őket? Vesztésként vagy nyeresésként jelennek-e meg majd a gyermekeid a mennyi népszámláláskor? Ezen a fronton is jó önkritikával, esetleg bűnbánattal átgondolni teendőinket.

De látni kell azt is, hogy e roppant számbeli fogyatkozásban leginkább azt veszítettük el, ami sose volt a miénk. Mert azok a tömegek, akik reformátusnak vallották magukat tíz éve, de sose voltak az egyházzal kapcsolatban, be nem tették a lábukat a templomba, jelenlétükkel, tetteikkel, adományaikkal, imádságukkal, szeretetükkel nem erősítették Isten népét, azok tíz éve sem tartoztak az Istenhez. S valljuk be, eddig is tudtuk, hogy a most „ elvesztett ” ötszáz ezer legnagyobb része ilyen volt, sőt azt is tudjuk, hogy a most papíron meglévő 1.100.000 tekintélyes része még mindig ilyen. És Istent nem igen érdekli az, hogy minek vallod magad. Őt az érdekli, hogy a valóságban ki vagy! A valóságban az ő szerető, hűséges és engedelmes gyermeke vagy-e? Ez a fontos, bár ezt kétségtelenül nehezen mérheti csak egy statisztika.

A magunk környezetében viszont láthatjuk azt is, amit a statisztika nem mutat. Láthatjuk azt, hogy a mi református gyülekezetünk, azaz mi magunk mennyire törekszünk azon, hogy betöltsük Isten parancsát: Szaporodjatok, és ne fogyjatok! Bár az én nézőpontom is csak egy, de én amióta ismerem e gyülekezetet, úgy látom, hogy a mi közösségünkben sokan sokat tettek azért, hogy szaporodjon az újjászületettek száma. Sokan hívogattak, tettek bizonyoságot, szolgáltak kétkezi módon, adakoztak és imádkoztak azért, hogy szaporodjon gyülekezetünk, az üdvözülők serege. És azt is látom, hogy fáradozásunk kedves Isten előtt. Ő megáldotta engedelmes igyekezetünket, hiszen születtek újjá emberek, s többen vagyunk ma, mint tíz évvel ezelőtt. Hiszen most is vannak jó néhányan köztünk, akik tíz éve még nem voltak itt. Hálásak vagyunk Istennek ezért. Hálásak, amiért egy olyan világban, ahol sokak számára a bűn természetes erkölcsi norma, ahol a bűn következtében tendenciává vált a fogyatkozás, a pusztulás és a halál, Isten lehajolt hozzánk, és kegyelmesen megmutatta rajtunk hatalmát, irgalmát, szeretetét és életakarát azzal, hogy kimunkálta bennünk a növekedést célzó akarást, adta Lelkének az újjászülető áradását, és megmentett sokakat az örökéletre. Hálásak vagyunk, hogy Isten a maga életakarátának végrehajtásában eszközként, sőt munkatársként használt minket (vö. 1Kor; 3:9). Mindez azonban nem szabad, hogy önelégültté vagy gögössé tegyen minket. Inkább legyen ez a mai ige alkalom arra, hogy magunkban egyen-egyenként végiggondoljuk, hogy mi mindent tettünk, mi mindent tehettünk volna, amit nem tettünk, őszinte-e szívünkben a vágy arra nézve, hogy tovább szaporodjon Isten népe, s ha igen, akkor mit kell tennünk a jövőben, hogy betöltsük engedelmesen Isten parancsát: Szaporodjatok, és ne fogyjatok. Ámen.

1. Isten milyen helyzetekben parancsolja, a mai igén kívül, hogy szaporodjatok? (1Móz; 1:27-28. 1Móz; 9:1-7.)
 2. A mai igében milyen helyzetben van a nép, amikor ezt az útmutatást kapja?
 3. Izrael népe megfogadta-e a szaporodásra vonatkozó parancsot? (Ezsdr; 2:1-20.)
-
- a) Ma milyenek a körülményeink? Vessük össze a mai lehetőségeket a Jeremiás korában élőkével!
 - b) Mi ma a legnagyobb gátja Magyarországon a népesség szaporodásának? Hogyan lehetne ezen segíteni?
 - c) Sok református gyülekezet vajon miért nem tud növekedni? Milyen külső és milyen belső okai lehetnek a fogyásnak?
 - d) Milyen szerepet tudsz vállalni a mi gyülekezetünk növekedésében? Mi az, amit már eddig is megtettél, s mi az, amit még meg tudnál tenni?
 - e) Öröm számodra, ha nő a gyülekezet, vagy inkább zavar, ha sok az új arc?
 - f) Szerinted mi a mi gyülekezetünk létszámbeli növekedésének a titka? Mi az az emberi „hozzáadott érték”, amin rajta van Isten áldása?